

سازمان های جامعه مدنی و زلزله بوئین زهرا

زلزله شش ریشتری بوئین زهرا و آوج که در ماه گذشته رخ دادیکی از غمبارترین حوادث غیر مترقبه طبیعی سال های اخیر پس از حادثه زلزله رودبار و متجمل بود.

نکته ای که فارغ از ملاحظات عاطفی این ماجرا می تواند مورد توجه قرار گیرد، بررسی نقش سازمان های جامعه مدنی در کمک به آسیب دیدگان و زلزله زدگان است آچه در روزهای پس از زلزله مشاهده شد، عدم وجود مکانیسم های از پیش تعیین شده برای پسیچ منابع این سازمان ها در میازه های کوتاه

زمانی است. یعنی آنجا که نیاز به سرعت عمل بالا می رود، استفاده از منابع غیر دولتی، به علت گرفتار شدن در چرخه منابع بوروکراتیک، و همچنین تعریف نشده گی دقیق برای سازمان های دولتی به سختی امکان پذیر می شود. مضامناً به آنکه درین خود سازمان های جامعه مدنی و حداقل آن دسته که فعالیت های انسان دوستانه مرتبط با این موضوعات انجام می دهند، هم روندهای همکاری های جمعی از پیش تعیین شده ای به چشم نمی شورد ... مجموعه ای از این عوامل و عواملی دیگر همه باعث می شوند که نقش سازمانهای جامعه مدنی در تخفیف آلام و درد های انسانی چنین فجایعی کاهش یابد.

شاید زلزله بوئین زهرا و آوج زنگ هوشیاری را برای توجه به مهم یاد شده به صدا در آورد. باشد.

حروف اول

ارزش‌ها و آرمان‌های مشترک اعضای خود هستند و می‌توانند موتور محرکه تغییرات اجتماعی باشند و به تحولات اجتماعی را شتاب بخشنند.

سازمان‌های جامعه مدنی اعم از سنتی و مدرن در جامعه ایرانی در دهه‌های گذشته در فرایند دگرگونی‌ها و تغییرات اجتماعی نقش بسزایی داشته‌اند، گرچه در این فرایند آنان نیز با قبض و بسط هایی مواجه بوده‌اند، اما در سال‌های اخیر با دگرگونی در فضای

سیاسی جامعه، تغییری که در ضمیر جامعه ایرانی به وجود آمد، فرصت‌های مناسبی فراوری آنان قرار گرفته است به نحوی شاهد رشد چشمگیر آنان بوده‌ایم به همین فردا

سازمان‌های جامعه مدنی ایران می‌روند تا تعریقی در شان و منزلت‌شان از خود ارایه دهند و جایگاه مناسبی در فرایند توسعه و تحکیم دموکراسی باز نمایند.

نشریه «داوطلب» از این رو برای ایجاد فضای مناسب برای تبادل نظر، گفت‌وگو، بیان خلاقیت‌ها و ابتکارات، انتقال تجربیات و... سازمان‌های جامعه مدنی ایران به میان شما آمده است تا به کمک شما بتواند در امر اطلاع‌رسانی و توامندسازی سازمان‌های جامعه مدنی گام‌های مؤثری بردارد.

داوطلب

نشریه مرکز توامندسازی
سازمان‌های جامعه مدنی ایران

مدیر مسئول سهراب رزاقی
سردیر امیدمعماری
دبیر انگلیسی سعید نوری نشاط
تحریریه نازلی شیخ‌الاسلامی،
زینب عذری، زهرا مدانلو
مدیر هنری کوروش قاضی مراد
(گروه گرافیک اندیشه سبز)

نشانی مرکز تهران، خیابان استاد مطهری،
خیابان لارستان، خیابان جهان‌سوز، شماره ۶۳
طبقه سوم

نشانی بستی تهران، صندوق پستی ۸۳۶۵ - ۱۴۱۵۵
تلفن و فکس ۸۹۰۴۴۴۶ - ۸۹۰۶۲۰۷

شکل گیری و توسعه سازمان‌های جامعه مدنی در طول چند دهه گذشته در اقصی نقاط جهان، از رشد چشمگیری برخوردار بوده است. به همین دلیل برخی از محققین از این خیزش عظیم بعنوان یک «انقلاب جهانی صنفی» سخن گفته‌اند و معتقدند اگر سال‌های پایانی قرن ۱۹ و اوایل قرن ۲۰ عصر دولت‌ملت‌ها بوده است، اکنون در سال‌های پایانی قرن ۲۰ و سال‌های آغازین قرن ۲۱ و هزاره جدید، عصر سازمان‌های جامعه مدنی است. می‌توان گفت این تحول بزرگ ناشی از تغییر پارادایم توسعه است. در پارادایم جدید توسعه سازمان‌های جامعه مدنی بعنوان بازیگران و حاملان جدید توسعه وارد پیکار و کارزار اجتماعی شده‌اند. و آنان می‌خواهند در فرایند جدید توسعه، بار امانتی که دولت‌ها و بازار در طول سالیان متعددی توانسته‌اند بر دوش کشند را به دوش گیرند. در این فرایند در اقصی نقاط جهان به دلیل بحران‌ها و بن‌بست‌های پدید آمده از سوی دولت‌ها و بازار در امر توسعه و مدیریت جامعه، مردم به سازمان‌های جامعه مدنی به عنوان فرشته نگان رحمت می‌نگرند. همچنین در پارادایم جدید توسعه سازمان‌های جامعه مدنی برای پاسخگویی و نهادینه ساختن تنوع و تکثر به وجود آمده‌اند تا در پرتو آن یک نظام انجمنی در جامعه شکل دهند.

از سوی دیگر خیزش سازمان‌های جامعه مدنی ناشی از فروپاشی نظام‌های اقتدارگرای، توتالیتاری و سلطانی و پیدایش اشکال دموکراتیک تر حکومت در مناطقی همچون اروپای مرکزی و شرقی، آمریکای لاتین، جنوب آفریقا، آسیا و... بوده است، اما در عین حال باید به یاد داشته باشیم سازمان‌های جامعه مدنی خود یکی از عوامل پیدایش حکومت دموکراتیک در دهه‌های اخیر نیز بوده‌اندو همچنان می‌توانند در جوامعی که دوران گذار را طی نکرده‌اند نقش مهم و پیشنازی برای تحکیم دموکراسی بازی کنند. این امر به دلیل آن است که سازمان‌های جامعه مدنی نماینده

مرکز توامندسازی سازمان‌های جامعه مدنی

مقدمه

در دهه‌های اخیر، شاهد خیزش گسترده سازمان‌های جامعه مدنی در سراسر جهان بوده‌ایم. که با تحولات دهه هفتاد در کشور مانیز زمینه مناسبی برای رشد و گسترش این سازمان‌ها پذید آمده است. با این حال

هرچند امروزه این سازمان‌ها به تدریج در عرصه‌های گوناگون اجتماعی نقش آفرین شده‌اند، اما با چالش‌ها و موانع جدی روبرو هستند. از جمله مهمترین این چالش‌ها می‌توان به مواردی نظیر فقدان ادبیات سازمان‌های غیردولتی، ضعف بسترهای زمینه‌های حقوقی موجود، عدم ارتباط ارگانیک و تعریف شده با دولت، بخش خصوصی و سازمان‌های بین‌المللی اشاره کرد.

در همین ارتباط، گفت‌وگوهای سه جانبه‌ای بین دفتر برنامه عمران ملل متحدد، دولت جمهوری اسلامی ایران و سازمان‌های جامعه مدنی شکل گرفت که حاصل آن، اجرای یک پروژه دو ساله تحت عنوان «پروژه توامندسازی سازمان‌های جامعه مدنی ایران» می‌باشد. این مرکز کار خود را از اردیبهشت ماه ۱۳۸۱ آغاز کرده است.

اهداف

اهداف اصلی که در این مرکز پیگیری می‌شود، به شرح زیر است:

۱- افزایش توانایی عملیاتی سازمان‌های جامعه مدنی با بهبود دسترسی آنها به اطلاعات، منابع و دانش فنی؛

۲- فراهم ساختن منابع انسانی و ظرفیت سازی مدیریتی به منظور ارتقاء عملکرد کارآمد و مؤثر برای هدایت بهتر

۳- تأمین زمینه‌های لازم برای تبادل تجربیات سازمان‌های جامعه مدنی داخلی و کشورهای دیگر؛

۴- توامندسازی سازمان‌های جامعه مدنی با

منابع مالی

هزینه اولیه این طرح توسط برنامه عمران ملل متحدد و دولت جمهوری اسلامی ایران تأمین شده است. بنابر برنامه ریزیها و راهبردهای موربد بررسی قرار گرفته، در نظر است مقدمات پایداری منابع مالی مرکز فراهم آید. بدین منظور، برای حفظ پایداری مرکز، از روش‌هایی نظیر اطلاع‌رسانی، خدمات مشاوره‌ای، خدمات آموزشی، انتشارات، دریافت هدایا و اعانه و حق عضویت و... استفاده می‌شود.

هدف افزایش نقش این سازمان‌ها در توسعه پایدار از طریق روش‌های متعدد نظیر برگزاری دوره‌های آموزشی، جلسات گفت‌وگو و هم‌اندیشی و ارایه مشاوره؛ ۵ برنامه‌ریزی جهت تداوم فعالیت‌های مرکز در کنار اجرای طرح توامندسازی. فعالیت‌ها

مهمترین فعالیت‌هایی که برای تحقق اهداف فوق در این مرکز صورت می‌گیرد به شرح زیر هستند:

۱- ایجاد یک نظام اطلاع‌رسانی از طریق شبکه اینترنتی و تأسیس یک کافی نت ۲- تأسیس یک بانک اطلاعات و کتابخانه تخصصی

۳- راه‌اندازی یک سایت اینترنتی ۴- برگزاری کارگاه‌های آموزشی کوتاه مدت و بلند مدت

۵- انجام طرح‌های پژوهشی و تحقیقاتی ۶- ارایه خدمات مشاوره حقوقی

۷- انجام گفتگوی اجتماعی با برگزاری نشست‌های مشترک بین سازمان‌های جامعه مدنی ایرانی و خارجی و همچنین نشست‌های مشترک بین دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی

۸- انجام فعالیت‌های انتشاراتی مانند چاپ کتاب و مقاله و نیز انتشار یک دوهفته‌نامه کمیته راهبردی

این مرکز دارای یک کمیته راهبردی است که به منظور تعیین سیاست‌ها و تسهیل اجرای طرح و اعمال نظارت و ارزیابی و افزایش پسیج منابع، از نمایندگان سازمان‌ها و بخش‌های زیر تشکیل شده است: وزارت کشور، وزارت امور خارجه، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، برنامه عمران ملی، متحدد، شهرای شهر تهران، شبکه سازمان‌های غیردولتی زیست محیطی، جوانان، زنان و شبکه مؤسسات خیریه و سه نماینده از سازمان‌های غیردولتی شهرستان‌ها.

بازار اسلامی

۴ کارگاه آموزش در تابستان

یک مدت کوتاه با تمرین های مختلف به اصول اساسی طرح و پروژه نویسی آشنا می شوند و هر یک از آنان در طی دو روز کارگاه حداقل یک پروژه تمرینی تدوین خواهد نمود.

کارگاه چهارم با هدف آموزش حرفا ای اینترنت طراحی شده است. شرکت کنندگان در این کارگاه حتماً بایستی با مفاهیم اولیه کامپیتر، برنامه ویندوز، نرم افزارهای خاص اینترنت و نیز تا حدی با زبان انگلیسی آشنا باشند. در این کارگاه فشرده،

شرکت کنندگان با طراحی خبرنامه های مجازی، ایجاد فهرست های عضو پذیر، چگونگی ایجاد کتابخانه های الکترونیکی، شبکه سازی در اینترنت، جستجوی حرفا ای و ارتقای سایت آشنا خواهد شد. متقدضی شرکت در این کارگاه ها لازم است که اطلاعات لازم مطابق فرم ثبت نام را به همراه یک معرفی نامه از سازمان غیردولتی را پیش از مهلت تعیین شده از طریق پست یا نمایر ارسال نماید.

مهلت ثبت نام	زمان برگزاری	نام کارگاه
۱۹ تیر ماه	۲۶ و ۲۷ تیر	چگونگی دریافت مقام مشورتی از...
۱ مرداد	۹ و ۱۰ مرداد	شیوه های جذب منابع مالی
۱۷ مرداد	۲۳ و ۲۴ مرداد	پروژه نویسی
۱۴ شهریور	۲۰ و ۲۱ شهریور	کاربردهای حرفا ای اینترنت

فرم ثبت نام

نام سازمان معرفی کننده:	نام و نام خانوادگی:
کارگاه مورد علاقه:	تحصیلات:
نشانی و شماره تماس:	سوابق فعالیت در سازمان های غیردولتی:

مرکز توانمندسازی سازمان های جامعه مدنی ایران نخستین فصل کاری خود را با چهار کارگاه آموزشی آغاز خواهد کرد.

اولین کارگاه تحت عنوان "چگونگی دریافت مقام مشورتی از شورای اقتصادی اجتماعی ممل متحد" در تاریخ ۲۶ و ۲۷ تیر در

چهار جلسه دو ساعته برگزار خواهد شد. در این کارگاه قطعنامه ۳۱/۱۹۹۶ شورای اقتصادی و اجتماعی در خصوص چگونگی

اعطای مقام مشورتی به سازمان های غیر دولتی مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

شرکت کنندگان در این دوره در یک تمرین عملی با شرایط و نیز چگونگی اقدام برای درخواست مقام مشورتی آشنا خواهند شد. مهلت ثبت نام برای شرکت در این کارگاه، ۱۹ تیر ماه تعیین شده است.

"شیوه های جذب مالی"، "پروژه نویسی" و کاربردهای حرفا ای اینترنت" برای

سازمان های غیردولتی عناوین سه کارگاه دیگری هستند که به ترتیب در طول تابستان در تاریخ های ۹ و ۱۰ مرداد ماه، ۲۴ و ۲۳ شهریور برگزار خواهند شد.

در هر یک از کارگاه ها، تلاش می شود با بهره گیری از اساتید فن، با استفاده از روش های نوین و عملی، شرکت کنندگان با هر یک از موضوعات ذکر شده آشنا شوند.

این دوره ها، با هدف توانمندسازی سازمان های غیردولتی برنامه ریزی شده است.

هدف از برگزاری کارگاه آموزشی "جذب منابع مالی" ارایه روش های گوناگونی است که سازمان های غیردولتی برای تأمین بودجه طرح ها و فعالیت های خود از منابع داخلی و بین المللی استفاده می کنند. در این کارگاه تجربیات سازمان های غیردولتی ایران و کشورهای دیگر جهان مورد بررسی قرار می گیرد. همچنین فرصت ها، محدودیت ها، مشکلات و موانع سیاسی، حقوقی و ساختاری پیش روی این سازمان ها جهت

جذب منابع مالی مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد.

در کارگاه آموزشی سوم، "شیوه های گوناگون پروژه نویسی" (project proposal) آموزش داده می شود. این کارگاه به گونه ای طراحی شده است که شرکت کنندگان در

اجلاس اشتغال جوانان در مصر

۲۰ اجلاس اشتغال جوانان از تاریخ ۱۶ الی شهریور در شهر اسکندریه مصر به میزانی دولت مصر برگزار خواهد شد.
در این اجلاس مشکل اساسی بیکاری جوانان مورد بررسی قرار می‌گیرد و شرکت‌کنندگان در آن تلاش خواهند کرد تا با حضور در نه کارگاه موضوعی، راه‌های حل این معضل را جستجو کنند. جلسات موازی و متعدد دیگری نیز در این اجلاس با هدف توانمندسازی و ظرفیت سازی طراحی شده است.
در پایان این اجلاس یک بیانیه صادر خواهد شد و مرکز منابع و اطلاع رسانی جهانی برای اشتغال جوانان راه اندازی می‌گردد.

۱- بررسی میزان آگاهی مردم از توسعه پایدار.

۲- تهیه و اجرای برنامه‌های آگاه‌سازی.

۳- ثبت تجارب مثبت و منفی توسعه پایدار.

۴- سازماندهی نحوه حضور نهادهای مدنی ایران در اجلاس توسعه پایدار با توجه به ابعاد اقتصادی، اجتماعی فرهنگی و زیست محیطی آن.

۵- ایجاد و تقویت ارتباط‌های منطقه‌ای و بین‌المللی.

۶- تدوین دیدگاه‌های نهادهای مدنی جهت همکاری و تأثیرگذاری بر دولت در ارتباط با توسعه پایدار.

۷- تنظیم سند ملی استراتژی توسعه پایدار از دیدگاه جامعه مدنی.

مدیریت هر پروژه را یک سازمان غیردولتی بعده دارد و تعدادی از سازمان‌های نیز با آن همکاری می‌نمایند. این طرح پس از تنظیم جهت تصویب و اجرا به سازمان حفاظت محیط زیست و UNDP ارسال گردیده است و مدت اجرای آن از زمان شروع و در اختیار قراردادن اعتبار یک سال می‌باشد.

این طرح فرصت مناسبی را در اختیار سازمان‌های غیردولتی ایران قرار می‌دهد تا برای اولین بار در یک کار دسته جمعی که با مشارکت قشر وسیعی از نهادهای مدنی انجام می‌شود فعالیت نمایند. اتحاد نهادهای مدنی از دیگر تشکل‌های داوطلب نیز دعوت می‌نماید تا در این مطالعه علمی و مردمی دسته جمعی مشارکت داشته باشند.

ویکتوریا جمالی

در آخرین روزهای اسفند ماه ۱۳۸۰، در گردهمایی که سازمان‌های غیردولتی به منظور کار روی سند ملی توسعه پایدار تشکیل داده بودند، اتحاد نهادهای مدنی برای توسعه پایدار موجودیت خود را اعلام

نمود. این اتحاد مشکل از ۲۵ سازمان غیردولتی فراگیر است که در زمینه‌های مختلف: جوانان و نوجوانان، زنان، صنعت

زیست محیطی، حقوق بشر، توسعه شهری، جمیعت، حقوق محیط‌زیست و... فعالیت می‌نمایند. هدف از تشکیل این اتحاد: «افزایش نقش نهادهای مدنی و مشارکت آنها در سیاستگذاری، اجرا و ارزشیابی برنامه‌ها به ویژه تدوین راهنمایی سند توسعه پایدار و استراتژی ملی توسعه پایدار به منظور افزایش مشارکت مردم در کلیه زمینه‌ها» بوده است.

پس از آنکه سازمان ملی برگزاری کنفرانس ژوهانسبورگ را در دسامبر ۲۰۰۲ اعلام نمود و سایت اینترنتی آن ایجاد گردید، اتحاد نهادهای غیردولتی فعال در ایران به فکر افتادند تا در این همایش بین‌المللی شرکت نمایند. در حقیقت ژوهانسبورگ بهانه‌ای بود برای تشکل‌های غیردولتی ایران تا با دید وسیعی به مسئله توسعه پایدار پیراذند.

چراکه نقش نهادهای مدنی در سیاستگذاری‌ها و پیاده کردن سیاست‌ها بسیار مهم است و در تدوین راهبردی توسعه پایدار و استراتژی ملی توسعه پایدار، باید دیدگاه‌های نهادهای مدنی منظور شود. برای دسترسی به این هدف و به منظور تهیه برنامه ملی توسعه پایدار توسط نهادهای مدنی، طرح مطالعاتی تحت عنوان «مشارکت نهادهای مدنی در تدوین استراتژی راهبردی توسعه پایدار» با هشت پروژه تهیه گردید.

بسیار مهم است و در تدوین راهبردی توسعه پایدار و استراتژی ملی توسعه پایدار، باید دیدگاه‌های نهادهای مدنی منظور شود. برای دسترسی به این هدف و به منظور تهیه برنامه ملی توسعه پایدار توسط نهادهای مدنی، طرح مطالعاتی تحت عنوان «مشارکت نهادهای مدنی در تدوین استراتژی راهبردی توسعه پایدار» با هشت پروژه تهیه گردید.

روی آتش

فراخوان

ائتلاف برای «صلح»

امروز شیخ خشنونت و جنگ در منطقه گشته و گذار است. وجود تهدیدات گوناگون در اشکال مختلف در منطقه از همین رو، ضرورت برداختن به فرهنگ صلح و صلح ورزی را اجتناب ناپذیر می‌کند. به همین منظور قصد داریم که مجموعه فعالیت‌های را به مناسبت روز جهانی صلح (سی شهریور ۱۳۸۱) آغاز نماییم. هدف اصلی از این مجموعه فعالیت‌ها، شکل دهنده به یک ائتلاف ملی و در ادامه آن یک ائتلاف منطقه‌ای است. در واقع تلاش خواهیم کرد جایگاه سازمان‌های مدنی را برای تقویت صلح در منطقه بررسی و شفاف کنیم. بدیهی است، تحقق این هدف بزرگ فقط با همیاری و مشارکت همه جانبه سازمان‌های غیردولتی مقدور خواهد شد. اولین نشست این ائتلاف به منظور بررسی نظرات، پیشنهادات و ابتكارات سازمان‌های غیردولتی در تاریخ ۲۲ تیر ماه از ساعت ۰۷ بعد از ظهر در محل دفتر مرکز توانمندسازی سازمان‌های جامعه مدنی برگزار می‌شود. در صورت تمایل برای شرکت در این جلسه، حداقل تا ۲۰ تیر ماه از طریق تلفن یا نامبر ما را مطلع سازید.

همین خاطر نگرانی‌های آنان در همین ابتدای کار شکل گرفت. (موضوع دیگر تمرکز و انحصار اختیارات و وظایف در دست یک نهاد دولتی بود که به نظر برخی از فعالان جامعه مدنی با توجه به متغیر بودن تحولات حوزه نهادهای سیاسی در جامعه امروز ایران، در دوره‌های مختلف می‌تواند برای اعضای جامعه مدنی مخاطره‌آمیز باشد.

با این وجود صرف نظر از همه این نگرانی‌ها این پیش‌نویس تغییر داده شده، به کمیسیون سیاسی هیات دولت فرستاده شد. این کمیسیون‌هم به دلیل نواقص موجود در طرح، آن را بازگشت زد. با این حال هنوز اصلاح شده پیش‌نویس از سوی معاونت اجتماعی وزارت کشور راهی هیات دولت نشده است. در این بین افراد دیگری هم البته به تهیه پیش‌نویس قانون پرداختند که به علت بدسلیقگی و عدم استفاده از تئوری‌ها و لوازم مورد نیاز برای قانون نویسی با استقبال چندانی مواجه نشد و مانند جرقه‌ای زود خاموش شد.

اما نگاهی بر پیش‌نویس‌های تهیه شده می‌تواند چشم انداز حرکت این سازمان‌ها را نزد سیاستگذاران و دستگاه‌های مختلف روشن کند. برای مثال پیش‌نویس دوم علاوه بر نکاتی که از آن نام برده شد چند پرسش را پیش رو فرار می‌دهد که مثلاً با توجه به ویژگی‌های بخش‌های مختلف آن، الگوی حاکم بر آن چیست؟ ثانیاً نوع نگاه به آزادی و نظارت کدام است؟

پاسخ به این پرسش‌ها می‌تواند روح حاکم بر پیش‌نویس تهیه شده در اداره اجتماعی وزارت کشور را مشخص کند. یعنی هر چند روح معیارهایی که برای قانون در نظر می‌گیرند معطوف به افزایش مشارکت است و در حالی که یکی از شاخص‌های مشارکت «آزادی» است، با نگاه حداکثری به نظارت، «پیش‌نویس» از این عنصر بی‌بهره می‌شود. ضمن آنکه ایجاد تمرکز و انحصار نهادهای مدنی آنان را چنانکه گفته شد آسیب‌پذیر می‌کند، در واقع اگرچه امروز وزارت کشور خود را متعلم به حرکتهای اصلاح طلبانه دولت اصلاحات می‌داند، ولی در صورت تغییرات قابل پیش‌بینی، به علت عدم پیش‌بینی روندهای قانونی مناسب، همان بلایی که سر احزاب در ۱۰ سال گذشته آمد، بر سر سازمان‌های غیردولتی می‌آمد. عدم جداسازی «نظارت» از «قوله» (شیوه) «نیز از دیگر مواردی است که می‌تواند یکی از نقاط ضعف

غیردولتی، در نهایت تهیه «قانون» عملی تو کارآمدتر به نظر آمد و در دستور کار قرار گرفت. از همان زمان کار بر روی تهیه پیش‌نویس قانون سازمان‌های غیردولتی آغاز شد و پس از

برگزاری جلسات متعددی که به صورت تخصصی کار تدوین پیش‌نویس را به پیش می‌بردند، در خرداد ماه سال ۱۴۰۰ اولین پیش‌نویس قانون سازمان‌های غیردولتی آماده شد. در حقیقت اقدامی که توسط گروه پیگیری سمینار «بوشهر ۷۶» آغاز شده بود، در سال ۱۴۰۰ توسط گروه‌های ذی نفع و دیگر کارشناسان و... تحقق عملی یافت.

این پیش‌نویس به منظور استفاده از آرای دیگر شهرهای ازهان فعالان جامعه مدنی را به خود مشغول داشته است. با این حال هر چند در نشست جمعی از سازمان‌های غیردولتی در بوشهر (اسفند ۷۶)

موضوع اصلاح قوانین در دستور کار قرار گرفت، اما هیچ‌گاه تا سال ۱۴۰۰ نقش و اهمیت خود را بازیافت. درست در اواسط اسفند ماه ۱۴۰۰، دفتر بسطمالات

سیاسی کشور با دعوت جمعی از فعالان سازمان‌های غیردولتی و به طور کلی جامعه مدنی، کارشناسان حقوقی، مسئولین دولتی مرتبه و...، تلاش جدیدی را در این راه آغاز کرد. این تلاش در حالی صورت می‌گرفت که درست یک سال قبل از آن هشتاد و ششمین جلسه شورای عالی اداری

مصطفوی‌ای رادرخصوص نحوه صدور مجوز تاسیس تشکل‌های غیردولتی به تصویب رسانیده بود.

مصطفوی‌ای که تنهایه چگونگی ثبت این سازمان‌ها می‌پرداخت، اما از آنجاکه از سال ۷۶ به بعد اتفاقات زیادی در خصوص گسترش کمی و کیفی

سازمان‌های جامعه مدنی در خدابود، به نظر

می‌رسید چنین مصویه‌ای نتواند به صورتی جامع

نیازهای سازمان‌های یاد شده را پاسخ گوید. هر چند

دستورالعمل اجرایی این مصویه تا سال ۱۴۰۰ یعنی آن

هنگام که جمع یاد شده به تشکیل جلسه مزبور

اقدام کرد، هنوز توسط واحد مربوط در وزارت

کشور (معاونت اجتماعی) تهیه نشده بود.

شاید به همین خاطر بود که در آن جلسه بحث‌ها

فراتر از تهیه آینین نامه اجرایی مصویه یاد شده

افق‌های بازتری را نشانه رفت.

در حقیقت با توجه به نواقص و محدودیت‌های

موجود در مصویه شورای عالی اداری، محور بحث

حول این پرسش قرار گرفت که نظر به تحولات رخ

داده پس از دوم خرداد، چه قالبی برای طرح مسائل

سازمان‌های غیردولتی و ساماندهی به خواسته‌های

آن مناسبتر است؟ پس از بحث‌های فراوان

پیامون ویژگی‌های تهیه آینین نامه اجرایی مصویه

شورای عالی اداری، افزودن یک ماده واحده به

برنامه توسعه سوم و یا تدوین قانون سازمان‌های

پیش‌نویس قانون اصلاح خواهد شد

دکتر کولاوی نماینده تهران در مجلس در خصوص وضعیت پیش‌نویس سازمان‌های غیردولتی در مجلس به چخانم دکتر! در حالی که بسیاری از نهادهای مدنی امیدوار هستند قانون سازمان‌های غیردولتی در مجلس موردن توجه من تصور می‌کنم با توجه به ضرورت تقویت نهادهای مدنی برای تأمین خواسته‌های مردم و وعده‌ای که مجلس اصلاح فضای مناسبی در مجلس وجود داشته باشد.

- با این حال گفته می‌شود بسیاری از نماینده‌گان به ملاحظات فنی مسائل «جامعه مدنی» آشنایی زیادی ندارند ولذا من چنین تصویری ندارم. شاید این نگاه بدینانه‌ای باشد. پیش‌نویس ارایه شده قرار است اصلاح شود، در صورت نمی‌رسد در این زمینه نگرانی، توجیهی داشته باشد.

انتظار ما این است که در پروشه چکش خوردن قانون، الزامات و اقتضايات کارکردهای معقول نهادهای مدنی و از ج

- ان شاء الله؟
بله، ان شاء الله.

پیش‌نویس محسوب می‌شود.

ضمن آنکه پیش‌نویس یاد شده اساساً به سازمان‌های بین‌المللی نپرداخته است. در حالی که نوع تعامل سازمان‌های غیردولتی با آنها نیازمند مکانیسم‌هایی است که در صورت فقدان آن، این تعامل با چالش‌های زیادی مواجه خواهد شد. از همین رو از آنجاکه تدوین پیش‌نویس دوم براساس نیازهای سازمان‌های ذی نفع صورت پذیرفته است، کمتر می‌توان امید داشت که به حل مشکلات آنان کمک جدی کند. این در حالی است که هدف از تدوین این پیش‌نویس در ابتداء خارج شدن از بن‌بست‌های موجود و رسیدن به فضای شفاف بود. شفاف نبودن مسائلی مانند «مالیات» و «بیمه» از رسیدن به این شفافیت جلوگیری می‌کند و این نگاه را در ذهن پدید می‌آورد که «مشارکت» بیش از آنکه به عنوان روح و اصل حاکم بر قانون باشد، به عنوان «ابزار» مورد توجه قرار گرفته است.

طبق همه آنچه گفته شد و بسیاری دیگر از ملاحظاتی که امروز فعالان سازمان‌های جامعه مدنی با آن مواجه هستند، فقدان یک چارچوب تئوریک و الگوی حقوقی مناسب در پیش‌نویس دوم باعث خواهد شد کارآیی این پیش‌نویس، حتی در صورت تصویب بدون کم و کاست آن‌نیز، به شدت کاهش یابد. در حالی که پیش‌نویس اول با در نظر گرفتن آرای کارشناسان و همچنین نگاه به تجربیاتی که در این زمینه در دنیا وجود دارد، توانسته بود، تا حد امکان از مشکلات یاد شده دوری جوید.

در هر حال تغییرات به عمل آمده در فاصله پیش‌نویس اول و دوم از آنجا که در اختیار دیگر افراد و گروه‌ها گذاشته نشد و مستقیماً آمده ارسال به نهادهای مربوطه گشت و در واقع اجتماعی در مورد آن به عمل نیامد، مشخص نمی‌کند که چقدر با منافع سازمان‌های متبوع سازگاری داشته باشد. در نهایت در کش و قوس همه تلاش‌های یاد شده، امروز پس از پنج سال از دوم خرداد سال ۷۶، که دولت اصلاحات با شعار تقویت جامعه مدنی آغاز به کار کرد، نه آین نامه‌ای برای حضور سازمان‌های جامعه مدنی تدوین شده و نه قانونی برای فعالیت‌های آنان مهیا گشته است. موضوعی که بنا بر ضرورت‌های آن اهمیت و توجه بیشتری را طلب می‌کند. باید دید در روزها و ماه‌های آینده این شبه اب کند، چگونه پاسخگوی انتظار سازمان‌های غیردولتی کشور خواهد بود.

ماجرای «قانون» و سازمان‌های غیردولتی

ملاحظاتی در باب قانون سازمان‌های غیردولتی با کامبیز نوروزی حقوقدان:

قانون جدید مشکلی را حل نمی‌کند، پیچیدگی زیاد می‌شود

«قانون سازمان غیردولتی» موضوعی است که در سال‌ها و البته ماه‌های اخیر توجه بسیاری از کارشناسان امور جامعه مدنی را به خود جلب کرده است. این روزهای نیز که بحث ارایه پیش‌نویس این قانون به مجلس و هیات دولت مطرح است، سازمان‌های غیردولتی مختلف در مورد آن جلساتی ترتیب می‌دهند تا زوایای آن را مورد موشکافی قرار دهند. چندی پیش موسسه «جامعه امروز» نشستی در پارک ظرامی گنجوی ترتیب داد که برخی از صاحب‌نظران در این خصوص به ارایه نکاتی پرداختند. در آن جلسه «کامبیز نوروزی» حقوقدان به ارایه نکاتی پرداخت که خلاصه‌ای از آن در این مختصر می‌آید.

- این قانون نیست که جامعه را درست می‌کند، بلکه این جامعه است که قانون را درست می‌کند. قانون مولود نظام اجتماعی است. کیفیت اجرای قانون هم متناسب با نظام اجتماعی است. این بی توجهی و غفلت نظری متناسبه از زمان میزبانی‌گرایی خان در ایران باقی مانده است. هم دستگاه‌های حکومتی و هم جریان روش‌گذاری اجتماعی و سیاسی در ایران همیشه یا در اکثر موارد از نسبت «قانون» و متناسبات اجتماعی غفلت کرده و به طور پنهان این تفکر بوده که قانون است که جامعه را می‌سازد.

- این تفکر در جهای مختلف شکست خورد. از قانون مشروطه تا قانون بله‌ای، دستورالعمل حکام و بلایات و... برای مثال در اوایل قرن چاری قانون آینین دادرسی به تصویب رسید، اما این قانون هم به انجام متناسبی نمی‌رسد، که نمونه‌ای از قوانینی است که با ساخت اجتماعی همانگ نبوده است. لذا این جامعه است که به قانون معنی می‌دهد و ظرفیت را تعیین می‌کند.

- موضوع NGO‌ها در ایران بحث جدیدی نیست. در سابقه حقوقی، ما هم مقررات مختلفی در مورد آن داریم که می‌تواند ذیل آن، تشکیل شوند. در مقررات قانون تجارت، مؤسسات غیرانتفاعی از مصادیق بارز همین NGO‌ها هستند یا قانون امور صنفی برای تشکل‌های کاملاً تجاری. بنابراین در این زمینه سابقه قانون‌گذاری هم داریم. - نکته موردن غفلت این است که اگر در ایران نهادهای مدنی کمتر فعالیت کرده‌اند، مشکل‌شان اساساً قانون نبوده، مشکل اجتماعی بوده، مشکل هویت مشترک جمعی بوده است و هرچا این هویت مشترک شکل پیگیرد این تجمعات نیز شکل می‌گیرد. مثلاً در تمام ادارات، تعاونی مسکن وجود دارد، چون هم هویت مشترک وجود دارد و هم منافع مشترک... متناسبه این تفکر شایع است که قانون را پرپهای می‌کند و زمینه‌های اجتماعی فعالیت NGO‌ها را نادیده می‌گیرد.

- با وضعیتی که در فرآیند قانون‌گذاری و معدودیت‌های سیاسی داریم، بهتر است سراغ تدوین قوانین جدید ترویم. اگر از قوانین موجود استفاده لازم بشود، کارآمد هستند.

- در پیش‌نویس کمبته نظرات پیش‌بینی شده که در فرمانداری‌ها مستقر می‌شود. این کمیته سررشه همه امور را در دستش قرار خواهد داد. در حالی که در قانون موجود چنین کمیته‌ای اساساً وجود ندارد. چطور شما نهادهای را می‌خواهید به وجود بیاورید که کارکرد اصلی اش تعديل قدرت است، آنگاه خودشان ذیل قدرت قرار بگیرند؟ - مسئلله اصلی در جامعه این است که در مورد نهادهای مدنی، ما به هیچ وجه شکل قانون نداریم. ضعف اصلی و وضعیت کاری نخواهد کرد.

لحد سوال «داوطلب» پاسخ می‌گوید: «چه و تصویب قرار گیرد، شما وضعیت فضای عمومی مجلس را در این خصوص چگونه ارزیابی می‌کنید؟

نه تأخیر افتادن این طرح، مجلس طرح مشابهی را برای سامان دادن به سازمان‌های غیردولتی آماده خواهد کرد؛ بنابراین به نظرم

حمله سازمان‌های غیردولتی در این زمینه انشاء الله حفظ شود.

معرفی دوره های آموزش

با توجه به اهمیت سازمان های غیردولتی، دوره های مختلف دانشگاهی برای آن در سراسر دنیا ایجاد شده است. با وجود فقر منابع داخلی در این زمینه در نظر داریم به معرفی این دوره های آموزشی بپردازیم. تا شاید به پاری خداوند در آینده نزدیک در سطوح مختلف شاهد برپایی دوره هایی از این دست برای اعضای این سازمان ها در داخل کشور باشیم.

آنچه در زیر می آید به معرفی یکی از این دوره ها و محتویات دروس آن می پردازد. با توجه به طولانی بودن این عناوین در هر شماره به بیان چند عنوان درسی از این دوره پرداخته می شود.

دوره آموزشی که به شرح عناوین آن می پردازیم از دو قسمت دروس اصلی و دروس اختیاری تشکیل می شود.

دروس اصلی:

تئوری و عمل مدیریت در یک سازمان

این دوره به صورت اجمالی به اصول اصلی و کارویژه های مدیریت که در سازمان های غیر انتفاعی به کار می رود می پردازد. سرفصل های آن شامل، اصول مدیریت مالی، مدیریت منابع انسانی، توسعه، برنامه ریزی استراتژیک و بازاریابی خدمات سازمان می باشد.

وظایف و ارتباطات افراد داوطلب در سازمان، مدیران حرفه ای در این سازمان ها، روش های افزایش منابع مالی، روابط عمومی و برنامه ریزی برای پرسنل در این دوره مورد بررسی و آنالیز قرار می گیرد.

مدیریت مالی در یک سازمان

غیرانتفاعی

این واحد درسی مفاهیم اصلی و کلیدی مدیریت مالی و تکنیک های لازم برای مدیریت تأثیرگذار در یک سازمان غیرانتفاعی را به دانشجویان معرفی می کند. سرفصل هایی که در این واحد مورد بررسی قرار می گیرند، عبارتند از حسابداری، بودجه ریزی، پیش بینی عواید، تهیه گزارش ها و اظهارنامه های مالی، مدیریت گردش وجوده، مدیریت دارایی ها و مدیریت سرمایه.

نمونه های محلی استفاده شده در این واحد به دانشجویان اجازه می دهد که بتوانند در خصوص کارویژه های مدیریت مالی تجربی کسب کنند.

ایجاد منابع مالی و توسعه سازمان

با بررسی اجمالی تاریخ و قلمرو جاری فعالیت های بشردوستانه در ایالات متحده، این واحد درسی به انواع سازمان هایی که نیازهای خود را با افزایش منابع مالی برآورده می سازند، مبادرانه منابع مختلف سرمایه، نقش مدیران در طراحی و ایفای نقش در تکنیک ها و استراتژی های افزایش منابع مالی و سرمایه می آموزد. مهم ترین موضوعات این بخش هستند.

استفاده از نیروهای داوطلب و مشاورین و تأثیر آن بر ایجاد منابع مالی در سازمان های غیرانتفاعی نیز از دیگر موارد مورد بررسی است.

بحث گروهی پیشرفته درباره

مدیریت یک سازمان غیرانتفاعی

این سمینار به عنوان یک فرصت برای افزایش تجربه دانشجویان در اواخر دوره آموزش برای اخذ درجه مربوطه در نظر گرفته شده است. محتوای سمینار بستگی زیادی به نوع سازمان های غیر انتفاعی دارد که در زمان برگزاری سمینار مورد توجه قرار می گیرند. اگرچه سرفصل ها می توانند شامل موضوعاتی مانند تئوری های سیاسی و اقتصادی سازمان های غیرانتفاعی، روابط بین دولت و سازمان های غیرانتفاعی، نقش بنیادها، شرکت ها و کمک های بشردوستانه فردی و نقش و اهمیت و تأثیرگذاری سازمان های غیرانتفاعی در سیاست های عمومی باشد.

دانشجویان در این سمینار یک گزارش دقیق و حرфه ای که مدیریت یک سازمان غیرانتفاعی یا پیامد یک سیاست مورد بررسی قرار می گیرد، ارایه می دهند که به صورت جلدی مورد آنالیز قرار می گیرد و البته اکیدا گذراندن آن توصیه می شود. در شماره بعد به واحدهای درسی اختیاری این

این دوره آموزشی در موسسه آموزشی Milano Graduate School تدریس می شود.

معرفی کتاب

جامعه مدنی جهانی: ابعاد و تأثیرات غیرانتفاعی

در این کتاب همچنین به تطبیق داده‌های موجود و نتایج تحقیقات در مورد کشورهای مختلف و در فصل‌های دیگر به شرح موضوع در کشورهای زیر پرداخته می‌شود. کشورهایی چون بلژیک، فنلاند، فرانسه، آلمان، ایرلند، هلند، اسپانیا، انگلستان (در اروپا)، جمهوری چک، مجارستان، لهستان، رومانی، اسلواکی (در اروپای شرقی) و در آمریکای جنوبی؛ آرژانتین، بربزیل، کلمبیا، مکزیک و پرو و البته آمریکا، ژاپن و استرالیا.

مخاطبان کتاب «جامعه مدنی جهانی» را می‌توانیم افرادی شامل سیاستگذاران (به صورت عمومی) دانشجویان و دیگر علاقه‌مندان فعالیت‌های داوطلبانه در سراسر دنیا بدانیم.

این کتاب نتیجه سال‌ها مطالعه توسط نزدیک به ۱۵۰ محقق در کشورهای یاد شده است که به وسیله «طرح تطبیقی بخش غیرانتفاعی» دانشگاه جان هاپکینز، ساماندهی شده است.

بر طبق مهمترین یافته‌های این گزارش، تأثیر کلان اقتصادی بخش غیرانتفاعی به عنوان یک نیروی اجتماعی در جهان در حال افزایش است. این امر با توجه به افزایش تردید در خصوص پاسخگویی و توانایی دولت در برقراری رفاه اجتماعی و حل مسائل زیست محیطی و توسعه‌ای بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد.

در مجموع نزدیک به ۱۹ میلیون نفر در ۲۲ کشوری که مورد مطالعه قرار گرفته‌اند، در این بخش به کار مشغول هستند که در سال پیش از ۶۱ تریلیون دلار گردش مالی ایجاد می‌کنند.

در سال‌های اخیر کتاب‌های متعددی در خصوص بخش غیرانتفاعی و سازمان‌های جامعه مدنی به رشته تحریر درآمده است. در این قسمت می‌کوشیم به معرفی یک کتاب و شرح کوتاهی از محتویات آن پردازم.

کتاب «جامعه مدنی جهانی» توسط انتشارات مرکز مطالعات جامعه مدنی دانشگاه جان هاپکینز منتشر شده است.

کتاب جامعه مدنی جهانی، مختصات بخش غیرانتفاعی، یک آنالیز فراگیر از قلمرو، اندازه، ترکیب و مسائل مالی بخش غیرانتفاعی، در بیست و دو کشور از شمال آمریکا، جنوب آمریکا، اروپا، آسیا و خاورمیانه را، در اختیار خوانندگان خود می‌گذارد. این آنالیز دقیق با اطلاعات جدیدی در خصوص اشتغال و استخدام در بخش غیرانتفاعی، داوطلبان، هزینه‌ها و عایدی‌ها، به ترسیم فضای روشی از ملاحظات این حوزه می‌پردازد. در جمع، می‌توان با مطالعه این کتاب یک بررسی تطبیقی در خصوص گرایشات و نگرش‌های جدید در خصوص اندازه و ترکیب این بخش در کشورهای مورد بررسی دست یافت.

در این کتاب عنوان می‌شود که بخش غیرانتفاعی خیلی بیش از آنچه تصور می‌شود نیروی اقتصادی بسیار مهمی در جهان به شمار می‌رود که در این خصوص البته تفاوت‌های قابل توجهی با درنظر گرفتن اندازه و ترکیب این بخش در کشورهای مختلف در این تأثیرگذاری به چشم می‌خورد. چنین اطلاعاتی نشان می‌دهد این بخش در سال‌های گذشته در کشورهایی که مورد بررسی قرار گرفته‌اند، رشد قابل توجهی یافته است.

The codification of a law for registration non-governmental organizations is one the important issues for the activists of civil society during the past years. The issue of reforms in the related laws was raised in Bushehr workshop years ago (1997), but since that time, the importance was not found out. In March 2000, the Bureau of Political Studies of the Ministry of Interior invited the non-governmental organizations and in general the civil society, legal experts and related governmental officials to start a process of preparing a draft law for non-governmental organizations. This was while the High Administrative Council has ratified a paragraph about the issuance of registration of non-governmental organization. It seemed that this could not resolve all the needs of the NGOs, although its administration regulation has not been prepared by the time of that meeting.

During the meeting in the Bureau of Political Studies, the focus of the discussions was beyond the ratified regulation, and as a result of debates, two important alternatives were proposed: preparation of a draft law for non-governmental organizations or adding an article to the Third National Development Plan. At the end, drafting a law for non-governmental organizations was decided to be followed up.

A series of sessions was held to study the process of codification and in May 2001, the first draft code was ready. This draft was published in the public newspapers such as Norouz, Iran and Hambasteghi for any possible review by others. More than 200 figures wrote about this draft and therefore, due to this public participation, the draft got more support.

But this was not the end of the work. After certain necessary changes in the text of the draft, it was sent to the Ministry of Interior. The Social Affairs Deputy of the Ministry submitted this draft to the Cabinet after certain changes. In the first draft, the registration was not compulsory but those registered could profit from a series of privileges,

but in the draft changed by the Ministry, the registration was compulsory. Meanwhile, in the first draft, the responsibility of registration was with municipalities (public bodies) but in the second draft, such responsibility was given to the Ministry of Interior. Moreover, the monitoring was highlighted in the second draft. These changes caused some protests among the non-governmental organizations since they believed that the first draft contained the least possible monitoring mechanisms however the second one had the most possible mechanisms of monitoring by the government. Another issue was the concentration of all powers in the hands of a governmental body (Ministry of Interior) that could endanger the activities of non-governmental organizations due to any possible change in the political atmosphere of Iranian society.

Anyway, the draft was submitted to the Political Commission of the Cabinet and the Commission rejected the draft due to its deficiencies.

It seems that any draft law in this regard should contain the following points:

1. Civil society borders should be defined and should be differentiated with government and market. Due to certain confusion in this regard, the civil society has been damaged a lot.
2. The rights and duties of non-governmental organizations should be mentioned in an accurate and transparent way. The law should be preventive in this regard (negative freedom).
3. The relations between the non-governmental organizations, the government and the international organizations should be defined.
4. The registration process should be simple and clear.
5. The law should guarantee the democratic structure inside NGOs.
6. The law should guarantee the transparency and accountability of non-governmental organizations, since these two factors will increase the level of trust to the NGOs. The law, while referring to the issues of transparency and accountability, should create a balance between the government's need to know and duties and rights of non-governmental organizations.

Earthquake in Boenzahra and Avaj
 A tragic earthquake occurred in Boenzahra and Avaj that could be regarded as one of the saddest natural disasters during the recent years after Roodbar earthquake in 1990. Let's put aside the sympathetic considerations, and have a look at the role of civil society organizations and bodies in assisting the survivors of the region.

It seems that there is a lack of pre-determined mechanisms in mobilization of resources of these organizations in a very short time. In fact, when there is a need for faster reaction, the time-consuming bureaucratic procedures and lack of a definition for such non-governmental assistance play their obstructive role. Moreover, there is not any effective collective cooperation among these organizations, or at least among those that are involved directed to humanitarian activities. Due to these factors and some other related reasons, the role of civil society organizations has decreased in diminution of human sufferings during such disasters. Possibly, the Boenzahra and Avaj earthquake could be a warning sign for the civil society organizations.

Photo: Nafiseh Motlagh

Head Article

CSO in New of Development

Formation and development of civil society organizations during the past decades has been growing significantly and steadfastly in all parts of the world. Due to this fact, some of the researchers have called such immense movement as "global associational revolution" and believe the late twentieth century as the rise of the nation-state and call the last years of 20th century as well as early 21st century (the new millennium) as the age of the civil society organizations. On one hand, this enormous giant has been caused by a change in the paradigm of development. In the new paradigm of development, the civil society organizations are new actors and carriers of development that have entered into the social campaigns and they want to bear the burden that the governments and market could not bear during the past long years in the new process of development. In this process, due to the crises and dilemmas created by the governments and market, the people look at the civil society organizations as "the angels of mercy". Also, in the modern paradigm of development, the civil society organizations have been formed for accountability and institutionalization of diversity and pluralism so that a new associational order shapes in the world.

From the other hand, the civil society organizations have been arisen due to the collapse of authoritarian, totalitarian or patrimonial regimes and formation of more democratic governments in the regions such as central and eastern Europe, Latin America, South Africa, Asia, etc. However, we should not forget that the civil society organizations have been a key factor in emerging of democratic states in the recent decades, and therefore, they can play a major and progressive role in consolidation of democracy in the societies that have not gone through the transition period. The main reason for this fact is that the civil society organizations are representing the common values and ideals of their own members and they can be the driving force for sweeping social changes.

The civil society organizations, including the traditional and modern ones in Iranian society have had a significant role in the process of social transformations. While they have been confronting difficulties and problems in the recent years, yet we have been witnessing their momentous growth due to the changes and new opportunities in the society. These organizations are giving a new definition of their dignity and are trying to establish their position in the process of development and consolidation of democracy.

Thus, the *Davtalab* biweekly (Volunteer) is coming among you to create new atmospheres for exchanging of views, experiences, best practices and initiatives and to shape and deepen dialogue and talks among you. That is our will to take effective steps in the present information campaign and empowerment of civil society organizations.

Davtalab (Volunteer)

Newsletter of the
Iranian Civil Society
Organizations Resource Center
(ICSORC)

Managing Editor: Sohrab Razzaghi
 Editor: Omid Memarian
 English Section: Saeid N. Neshat
 Board of editors: Nazli Sheikholeslami
 Zeinab Ozari, Zahra Maranlou
 Art Director: K- Ghazimorad
 (Andisheh Sabz)
 Postal address: P.O.Box 141550-123, Tehran, Iran
 Address of the Center: 3rd floor, 36 Jahansouz Str.,
 Larestan Str., Motahari Ave., Tehran 15958,
 Iran (Islamic Republic of Iran)
 Tel and Fax: + 98 21 8906207/8804446
 Email: info@icsorc.org
 Website: http://www.icsorc.org

An Introduction to ICSORC

In the recent decades, the world has been witnessing a growth of civil society organizations, and with Iran's during the 1990s, the grounds have been prepared for the growth and promotion of civil society organizations. This development has been caused by a change in paradigm of development, in which, the main actors of development are civil society organizations. Although, these organizations are playing a major role in different social contexts, there are a lot of challenges and obstacles in their way, among which, we can refer to a lack of literature, legal grounds, and organic relations with government, private sector and international organizations, etc. In this regard, a series of talks shaped between the UNDP office in Tehran, the government of Islamic Republic of Iran, and certain non-governmental organizations, and as a result, a two-year project was initiated under the title of "Iranian Civil Society Organizations Resource Center" that started its activities since May 2002.

Objectives

Iranian Civil Society Organizations Resource Center has been created to realize the following objectives:

- To increase the operational capacity of civil society organizations through promotion of their access to information, resources, and technical knowledge;
- To provide human resources and management capacity-building to promote their efficient and effective functioning and implementation of their programs and activities;
- To exchange experiences among the civil society organizations in Iran and other countries;
- To empower civil society organizations through various methods such as holding training courses, meetings and seminars as well as offering legal consultancy.

Activities

- 1- Creation of an information system by an internet network and establishment of a "coffee-net";
- 2- Creation of a databank and a specialized library;
- 3- Creation of a website for the Iranian Civil Society Organizations Resource Center;
- 4- Holding training courses and workshops;
- 5- Conducting research projects and studies;
- 6- Offering legal consultancy;
- 7- Holding meetings between civil society organizations in Iran and also among such organizations at regional and international level, as well as meeting between government, private sector and civil society;
- 8- Publication of bi-weekly news-

letter and also publication of books and articles.

Steering Committee

The Center has a steering committee that makes policies, facilitates the implementation of project, monitors the activities, evaluates the project and mobilize more resources for center. The steering committee is composed of representatives of United Nations Development Program (UNDP), Ministry of Interior, Ministry of Foreign Affairs, Organization of Management and Planning, City Council of Tehran, Network of Environmental NGOs; Network of Youth NGOs, Network of Women's NGOs, Network of Charities and three representatives of the provincial non-governmental organizations.

Financial Resources

The initial budget of the center has been provided by the United Nations Development Program (UNDP) and the government of Islamic Republic of Iran.